

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos IV. — Izdan in razposlan dne 22. januarja 1898.

Vsebina: Št. (12—15.) 12. Razglas, s katerim se razveljavljajo določila Najviše dopustilnice z dne 21. junija 1890. l. o lokomotivnih železnicah iz Hořan (Poříčian) v Mochov in iz Brandýsa na L. v Neratovice ter se potemtakem omejujejo na obstoječo lokalno železnico iz Brandýsa na L. v Mochov. — 13. Dopustilnica za lokalno železnico iz Brandýsa na Labi v Neratovice. — 14. Razglas, da se je veliki carinski urad preložil iz Steina na Donavi v Kremžo. — 15. Ukaz o izmenjavanju matičnih izpiskov med kraljevinami in deželami, zastopanimi v državnem zboru, z ene strani, in med deželami ogrske krone — brez Hrvaškega in Slavonskega — z druge strani.

12.

Razglas ministrstva za železnice z dne 31. decembra 1897. l.,

s katerim se razveljavljajo določila Najviše dopustilnice z dne 21. junija 1890. l. (drž. zak. št. 174) o lokomotivnih železnicah iz Hořan (Poříčian) v Mochov in iz Brandýsa na L. v Neratovice ter se potemtakem omejujejo na obstoječo lokalno železnico iz Brandýsa na L. v Mochov.

Na podstavi Najvišega pooblastila se razveljavljajo določila Najviše dopustilnice z dne 21. junija 1890. l. (drž. zak. št. 174) o lokomotivnih železnicah *a)* iz Hořan (Poříčian) v Mochov in *b)* iz Brandýsa na Labi v Neratovice, in se potemtakem priv. avstrijsko-ogrška družba za državne železnice odvezuje po zgoraj omenjeni Najviši dopustilnici naložene dolžnosti, napraviti zgoraj imenovani železnici z nadaljevalno progo do kakega kraja severne proge državne železnice pri Beřkovicích.

Nasproti ostanejo določila spredaj omenjene Najviše dopustilnice po zmislu njenega §. 14. in pa določila dopustilnih pogojev, tikaajočih se obrata in

ustanovljenih po c. k. trgovinskem ministrstvu za lokalno železnico iz Brandýsa na Labi črez Čelakovice v Mochov, pridobljeno o svojem času in obratovano po priv. avstrijsko-ogrski družbi za državne železnice, v veljavnosti tudi nadalje s tem razločkom, da je šteti to lokalno železnico v upravnem in tehniškem oziru za samostalno progo.

Wittek s. r.

13.

Dopustilnica z dne 11. januarja 1898. l.,

za lokalno železnico iz Brandýsa na Labi v Neratovice.

Na podstavi Najvišega pooblastila se mi je v porazumu z vdeleženimi ministrstvi vzdidelo, okrajnemu prvomestniku Jožefu Šestáku v družbi z odvetnikom drjem Jožefom Vitákom in ravnateljem nadvojvodske gospoščine, Friderikom Moellerjem, ki so vsi v Brandýsu na Labi, potem s tvorničarjem za cukar Ferdinandom Blochom in po-

sestnikom nepremičnin Jožefom Stierbo v Kostelcu na Labi podeliti po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, po zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero bo kot lokalno železnico s pravilnim tirom napraviti od postaje Brandýs na Labi priv. avstrijsko-ogrske družbe za državne železnice čez Kostelec na Labi v Neratovice, privzemši obstoječo dovlačnico od Kostelca na Labi v Neratovice, ki jo bo primerno prenarediti:

§. 1.

Železnici, katera je predmet te dopustilnice, se podeljujejo v členu V. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) omenjene ugodnosti.

§. 2.

Koncesionarji so dolžni, začeti gradnjo dopuščene železnice precej po dobljenem dovolilu za njo, dokončati jo najdalje v enem letu, računa je od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter vzdrževati po nji obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bodo držali gorenjega roka za gradnjo in pa da izvrše in opremijo železnico, kakor zahteva dopustilo, morajo dati koncesionarji zagotovilo, položivši varščino 3.000 gl. v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala zgoranja dolžnost po krivdi koncesionarjev, se smé izreči, da je zapala ta varščina.

§. 3.

Da izdelajo dopuščeno železnico, se podeljuje koncesionarjem pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje koncesionarjem tudi zastran tistih dovlačnic, ki se morda narede in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni koristi.

§. 4.

Koncesionarjem se je ob gradnji in obratu lopuščene železnice ravnati po vsebini te dopu-

stilnice, potem po dopustilnih pogojih, postavljenih po ministrstvu za železnice in pa po semkaj meréčih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem po zakonih in ukazih, kateri se dadó morebiti v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, v kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebno na zmanjšano vozno brzino zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in gledé tega bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§. 5.

Koncesionarjem se daje pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, narede delniško družbo, katera stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev.

Izdaja prednostnih obligacij je izključena.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljá to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res uporabijo za sestavo projekta, za gradnjo in vredbo železnice, in pa za nabavo vozil ter za dotacijo pričuvnega zaklada, katerega določi državna uprava, in se izkažejo, kakor gre, prištevši interkalarni obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakršni drugi stroški.

Ako bi bilo po dogradbi železnice treba še drugih novih staveb, in ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti napravnici glavnici, če privoli državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo naprav in se stroški izkažejo, kakor gré.

Vso napravno glavnico je odplačati v času, dokler bo trajalo dopustilo, po razdolžbenem črtežu, ki ga odobri državna uprava.

Družbena pravila in pa obrazci delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

§. 6.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru in pa glede polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera bodo vsaki čas veljala pri avstrijskih dvžavnih železnicah.

Ta določila je uporabljati tudi na deželno brambo in črno vojsko obéh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in žandarje, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Koncesionarji se zavezujejo, da pristopijo k dogororu, med avstrijskimi železniškimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov in pa zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, dalje da pristopijo k vsak čas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prenosu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležéče.

Vsakikrat veljajoči predpisi za vojaške prevoze po železnicah, in pa vsakikrat veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesionarje moč in veljavo z dnem, katerega se začne po dopuščeni železnici obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdadó po tem času, pa se ne objavijo po državnem zakonu, zadobé za koncesionarje veljavnost tedaj, kadar se jim priznanijo uradoma.

Te dolžnosti imajo koncesionarji samó v toliko, v kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na drugotnost té proge in na olajšila, dodeljena vsled tega glede na napravo in opremo in vrsto obrata.

Koncesionarji so dolžni, oddajaje službe se ozirati po zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§. 7.

V koliko je enake ugodnosti, kakor jih ustanavlja gledé na prevažanje vojakov §. 6., dodeljevati civilnim stražnim četam (varnostni straži, finančni straži i. e.) ali drugim javnim organom, to se določa v dopustilnih pogojih.

§. 8.

Dopustilna doba in ž njo vréd v §. 9., lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računa je od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava smé izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v §. 2. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, v kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti po zmislu §. 11., lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 9.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, bo vodila na podstavi obratne pogodbe, katera se sklene po odobritvi državne uprave, priv. avstrijsko-ogrska družba za državne železnice.

Državna uprava si vendar pridržuje pravico, vsaki čas prevzeti obrat dopuščene železnice ter ga voditi potem za račun koncesionarjev ves čas, dokler bo še trajalo dopustilo.

V tem primeru morajo koncesionarji povrniti državni upravi stroške, ki ji zares nastanejo po tem obratovanju in ki se ugotove eventualno poprek.

V ostalem je vravnati načine tega obratovanja z obratno pogodbo, ki se sklene s koncesionarji.

§. 10.*

Koncesionarji imajo dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) vsaki čas dopuščati državni upravi na njeno zahtevanje skupno porabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se še le napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§. 11

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, kó bo dodelana in v obrat oddana, odkupiti vsaki čas po nastopih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imela podjetba v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom, od tega se odbijejo čisti doneski najslabjših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donesek ostalih petih let.

Če bi se železnica odkupila po preteku časne davčne prostosti, določene v §. 1., tedaj je z davčnimi dokladi in drugačnimi javnimi davščinami, katere zadenejo odkupljeno železniško podjetbo, ravnati kot z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti glede vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračunati davek z dokladi vred po odstotnem postavku prvega davku zavezanega leta ter ga odbiti od doneska. K tako najdenemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po §. 131., lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetine teh čistih doneskov.

2. Po zmislu spredaj stoječega določila najdeni poprečni čisti donesek je potem koncesionarjem kot odškodnino za odkup železnice v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

3. Ko bi se pak železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom ali kadar bi po določilih odstavka 1. najdeni poprečni čisti donos ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je potreben za pogojeno obrestovanje in razdolžbo hipotečnega zajma, vzprejetega zastran nabave novcev pri deželni banki kraljevine, češke s poroštvom te kraljevine, in pa za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po državni upravi odobrene delnične glavnice v času, dokler bo trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država namesto koncesionarjev prevzame, da ga sama plača, zgoraj omenjeni hipotečni заем do polne njega razdolžbe ob dogovorjenih rokih dospelosti, in da izplačuje spredaj navedeno letnino za delnično glavnico v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, ter da povrne družbi rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

4. Državi se pridržuje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih letnih plačil po zmislu odstavka 2., oziroma namesto letnine, ki jo bo po odstavku 3. plačevati za delnično glavnico, plačati glavnico, ki je enaka znesku glavnice, računaje obresti od obresti, po štiri od sto na leto, diskon-

tovane vrednosti plačil, ki jih je opravljati po določilih odstavka 2. in 3.

Ako se država odloči, plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju zaznamovali na dunajski borzi uradno o državnih zadolžnicah enake vrste.

5. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država, ko izplača odkupnino, brez daljne odplate v bremen čisto, oziroma samo še z ne poplačanim ostankom hipotečnega zajma obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, všteti tudi vozila in gradivne zaloge in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, v kolikor niso bili ti že namenu primerno uporabljeni z odobrilom državne uprave.

6. Sklep državne uprave o izvrševanju pravice državnega odkupa, kateri se mora zgoditi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniški podjetbi najpozneje do 31. dne oktobra neposredno zadnjega leta pred odkupom.

V ti izjavi se določi:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniška podjetba, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, kateri morajo kot pritiklina železniške podjetbe ali iz drugih pravnih naslovov preiti na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniški podjetbi, eventualno s pridržkom poznejše izprave odkupne cene (št. 1 in 3), ki jo je ovedeti začasno, s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

7. Državna uprava si pridržuje pravico, postaviti ob enem z vročbo odkupne izjave posebnega komisarja, kateri mora paziti na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obremenba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve posebnega komisarja.

Isto velja o vsaki prevzetbi novih dolžnosti, katere segajo čez mejo opravielnega obrata ali povzročujejo trajno obremenjenost.

8. Koncesijonarji so dolžni, poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, kateri je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesijonarji ne izpolnili te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesijonarjev in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest zgoraj oznamene imovinske predmete.

Počenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniški podjetbi, katera pak mora tudi sama poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do zgoranjega časa nastale obračunske dolžnosti in druge dolgove.

9. Država si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 6) izvrši vknjižbo državne lastninske pravice na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, kateri preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesijonarji so dolžni, dati državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago pravne listine, katere bi bile morda še potrebne ž njih strani.

§. 12.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek tu dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, tudi vozil, gradivnih zálog in pa iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zakladov v obsegu, povedanem v §. 11., št. 5.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ako se odkupi železnica (§. 11.), obdrže koncesijonarji last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetbe, in pa kar bi imeli po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere so si koncesijonarji sezidali ali pridobili sami po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da té reči niso pritiklina železnice.

§. 13.

Državna uprava ima pravico, se prepričati, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po poslanem organu, pregledovati gospodarstvo, in posebno po nadzornikih, pošiljanih ob stroških koncesijonarjev, kakorkoli se ji vzvidi primerno, pregledovati, da se izvaja gradnja po projektu in pogodbi.

Ako se napravi délniška družba, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri bo veljal za predstojništvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotno zakonom, dopustilu in družbenim pravilom, ali pa kvarne javni koristi; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprositi precej odločilo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katero veže družbo.

§. 14.

Državni upravi se nadalje pridržuje pravica, da se smé, ako bi se poleg vsega poprednjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Wittek s. r.

14.

Razglas finančnega ministrstva z dne 14. januarja 1898. l.,

da se je véliki carinski urad preložil iz Steina na Donavi v Kremžo.

Véliki carinski urad II. razreda, ki je bil v Steinu na Donavi, se je preložil v Kremžo ter združil s c. k. vélikim davčnim uradom.

Böhm s. r.

15.**Ukaz ministrstev za notranje stvari in bogočastje in nauk z dne 20. januarja 1898. l.**

o izmenjavanju matičnih izpiskov med kraljevinami in deželami, zastopanimi v državnem zboru, z ene strani, in med deželami ogrske krone — brez Hrvaškega in Slavonskega — z druge strani.

Izpreminjajoč ministrstveni ukaz z dne 6. avgusta 1896. l. (drž. zak. št. 150) o dogovorjenem izpremenjavanju matičnih izpiskov med kraljevinami in deželami, zastopanimi v državnem zboru z ene strani in med deželami ogrske krone — brez

Hrvaškega in Slavonskega — z druge strani, se ukazuje na podstavi dogovora s kraljevim ogrskim ministrstvom za notranje stvari to-le :

K §. 1., odstavku 1.: Gledé zakonov, ki jih ogrski državljani sklenejo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, morajo organi, katerim je poverjeno pisanje matic, predlagati izpiske iz poročnega vpisnika v predpisanih dobah časa samo tedaj, kadar je ženin ogrski državljan, imajoč občinsko pristojnost na Ogrskem (vštevši mesto Reko in reški okraj).

K §. 4.: Določilo tega paragrafa se razveljavlja.

Ta ukaz zadobi moč takoj.

Gautsch s. r.

Latour s. r.